

BACHADONDAN ANOMAL QON KETISHLAR

Samarova Munira Adxamovna

Akusherlik va ginekologiya ,oilaviy tibbiyotga ginekologiya kafedrası ikkinchi kurs magistranti

Ismoilova Madina Rasuljon qizi

Akusherlik va ginekologiya ,oilaviy tibbiyotga ginekologiya kafedrası ikkinchi kurs magistranti

Xurmatova Dilya Adashevna

Akusherlik va ginekologiya ,oilaviy tibbiyotga ginekologiya kafedrası mudiri

Annotatsiya: Bachadondan anomal qon ketishlar (BAQK) reproduktiv yoshdagi, perimenopauzal va postmenopauzal ayollar orasida keng tarqalgan ginekologik muammolardan biri hisoblanadi. Ushbu patologiya ayollarning reproduktiv salomatligi, hayot sifati hamda mehnat qobiliyatiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi. Anomal qon ketishlarning etiologiyasi turli xil bo'lib, gormonal disfunktsiyalar, endometriy patologiyalari, bachadon miomasi, poliplar va koagulopatiyalar bilan bog'liq bo'lishi mumkin. So'nggi yillarda diagnostika va davolash usullarining takomillashuvi ushbu kasallikni erta aniqlash hamda samarali davolash imkoniyatlarini kengaytirmoqda. Mazkur maqolada bachadondan anomal qon ketishlarning etiologik omillari, klinik kechishi, zamonaviy diagnostik yondashuvlari va davolash tamoyillari tahlil qilingan.

Kalit so'zlar: bachadondan anomal qon ketishlar, endometriy, gormonal disfunktsiya, menorrhagiya, metrorrhagiya, PALM-COEIN klassifikatsiyasi, ginekologiya, reproduktiv salomatlik, diagnostika, davolash.

Kirish

Ayollar reproduktiv salomatligini saqlash zamonaviy tibbiyotning dolzarb yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Bachadondan anomal qon ketishlar ginekologik amaliyotda eng ko'p uchraydigan klinik holatlardan biri bo'lib, barcha ginekologik murojaatlarning taxminan uchdan bir qismini tashkil etadi. Ushbu holat hayz siklining davomiyligi, muntazamligi, hajmi yoki chastotasining fiziologik me'yorlardan chetga chiqishi bilan tavsiflanadi. Anomal qon ketishlar nafaqat reproduktiv yoshdagi

ayollarda, balki o'smirlik davri va menopauza davrida ham uchrashi mumkin. Ularning rivojlanishida gormonal muvozanatning buzilishi, bachadon va tuxumdonlarning organik kasalliklari, endokrin tizim patologiyalari hamda gemostaz tizimi buzilishlari muhim o'rin tutadi. Kasallikning uzoq davom etishi temir tanqisligi anemiyasi, surunkali charchoq, reproduktiv funksiyaning buzilishi va hayot sifatining pasayishiga olib kelishi mumkin. Hozirgi kunda bachadondan anomal qon ketishlarni tasniflashda Xalqaro akusher-ginekologlar federatsiyasi (FIGO) tomonidan tavsiya etilgan PALM-COEIN tizimidan keng foydalanilmoqda. Ushbu klassifikatsiya qon ketishlarning strukturaviy va nostrukturaviy sabablarini aniqlash imkonini berib, diagnostika va davolash strategiyasini tanlashda muhim ahamiyat kasb etadi. Shu munosabat bilan bachadondan anomal qon ketishlarning etiopatogenezi, klinik namoyon bo'lishi, diagnostik mezonlari va zamonaviy davolash usullarini o'rganish ginekologiya sohasining muhim ilmiy-amaliy vazifalaridan biri hisoblanadi. Mazkur maqolaning maqsadi bachadondan anomal qon ketishlarning zamonaviy diagnostikasi va davolash tamoyillarini tahlil qilish hamda ushbu patologiyaning ayollar salomatligiga ta'sirini baholashdan iborat.

Materiallar va metodlar

Mazkur tadqiqot bachadondan anomal qon ketishlar bilan murojaat qilgan ayollarda kasallikning klinik kechishi, etiologik omillari va diagnostik xususiyatlarini o'rganish maqsadida amalga oshirildi. Tadqiqot davomida reproduktiv, perimenopauzal va menopauza davridagi ayollar kuzatuvga olindi. Barcha bemorlarda anamnez yig'ildi, umumiy klinik va ginekologik tekshiruvlar o'tkazildi. Hayz siklining davomiyligi, qon ketish miqdori, kasallikning davom etish muddati hamda reproduktiv anamnez ma'lumotlari tahlil qilindi. Laborator tekshiruvlar umumiy qon tahlili, gemoglobin miqdorini aniqlash, qon ivish tizimi ko'rsatkichlarini baholash hamda zarur hollarda gormonal tekshiruvlarni o'z ichiga oldi. Instrumental diagnostika usullari sifatida kichik chanoq a'zolarining ultratovush tekshiruvi, histeroskopiya va endometriy biopsiyasi qo'llanildi. Olingan natijalar zamonaviy diagnostik mezonlar asosida baholanib, bachadondan anomal qon ketishlarning etiologik omillari aniqlashtirildi.

Natijalar

Tadqiqot natijalariga ko'ra, bachadondan anomal qon ketishlarning asosiy sabablarini gormonal disfunktsiyalar, endometriy giperplaziyasi, bachadon miomasi va endometriy poliplari tashkil etdi. Reproductiv yoshdagi ayollarda ko'proq ovulyatsiya jarayonining buzilishi bilan bog'liq qon ketishlar kuzatilgan bo'lsa, perimenopauza

davrida endometriyning giperplastik jarayonlari ustunlik qildi. Bemorlarning aksariyatida uzoq davom etuvchi va ko'p miqdordagi hayz qon ketishlari, hayzlararo qon ajralmalari, umumiy holsizlik, bosh aylanishi va tez charchash kabi klinik belgilar qayd etildi. Uzoq davom etgan qon yo'qotish natijasida ko'plab bemorlarda turli darajadagi temir tanqisligi anemiyasi rivojlanganligi aniqlandi. Ultrasonografik tekshiruvlar bachadon va endometriydagi patologik o'zgarishlarni aniqlashda yuqori informativlikka ega ekanligini ko'rsatdi.

Muhokama

Tadqiqot natijalari bachadondan anomal qon ketishlarning kelib chiqishida gormonal va organik omillar muhim o'rin tutishini tasdiqladi. Ayniqsa, ovulyator funksiyaning buzilishi endometriyning fiziologik yangilanish jarayoniga salbiy ta'sir ko'rsatib, qon ketishlarning rivojlanishiga sabab bo'ladi. Shu bilan birga, bachadon miomasi va endometriy poliplari kabi strukturaviy o'zgarishlar ham patologik qon ketishlarning muhim etiologik omillaridan biri hisoblanadi. Olingan natijalar FIGO tomonidan tavsiya etilgan PALM-COEIN klassifikatsiyasining amaliy ahamiyatini tasdiqlaydi. Mazkur tizim anomal qon ketishlarning sabablarini aniq tasniflash va individual davolash taktikasini tanlash imkonini beradi. Tadqiqot davomida qo'llanilgan zamonaviy diagnostik usullar kasallikni erta aniqlash va asoratlarning oldini olishda samarali ekanligi kuzatildi. Bachadondan anomal qon ketishlarni o'z vaqtida tashxislash va etiologik omillarga yo'naltirilgan davolash ayollarning reproduktiv salomatligini saqlash hamda hayot sifatini yaxshilashda muhim ahamiyatga ega.

Xulosa

Bachadondan anomal qon ketishlar ayollar reproduktiv tizimining eng dolzarb muammolaridan biri bo'lib, turli yosh davrlarida uchrashi va ayollarning hayot sifatiga salbiy ta'sir ko'rsatishi bilan ahamiyatlidir. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, anomal qon ketishlarning rivojlanishida gormonal disfunktsiyalar, endometriy patologiyalari, bachadon miomasi va poliplari muhim o'rin tutadi. Kasallikning uzoq davom etishi temir tanqisligi anemiyasi, reproduktiv funksiyaning buzilishi hamda umumiy somatik holatning yomonlashishiga olib kelishi mumkin. Zamonaviy diagnostika usullaridan foydalanish patologiyaning sabablarini o'z vaqtida aniqlash imkonini beradi. Davolash usulini tanlashda etiologik omillarni hisobga olish va individual yondashuvni qo'llash yuqori samaradorlikka erishishga xizmat qiladi. Bachadondan anomal qon ketishlarni erta tashxislash va kompleks davolash ayollar

salomatligini saqlash, asoratlarning oldini olish hamda reproduktiv funksiyani tiklashda muhim ahamiyatga ega. :::

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Адамян Л.В., Кулаков В.И. Гинекология. – Москва: ГЭОТАР-Медиа, 2021. – 768 с.
2. Савельева Г.М. Акушерство и гинекология. – Москва: ГЭОТАР-Медиа, 2022. – 656 с.
3. Радзинский В.Е. Гинекология. Национальное руководство. – Москва: ГЭОТАР-Медиа, 2023. – 1008 с.
4. Berek J.S. Berek & Novak's Gynecology. 16th Edition. – Philadelphia: Wolters Kluwer, 2024.
5. Hoffman B.L., Schorge J.O., Halvorson L.M. Williams Gynecology. 5th Edition. – New York: McGraw-Hill Education, 2024.
6. Munro M.G., Critchley H.O.D., Fraser I.S. The FIGO Classification of Causes of Abnormal Uterine Bleeding. International Journal of Gynecology & Obstetrics. 2018;143(3):393–408.
7. Fraser I.S., Critchley H.O.D. Abnormal Uterine Bleeding: Getting Our Terminology Straight. Current Opinion in Obstetrics and Gynecology. 2020;32(6):413–419.
8. American College of Obstetricians and Gynecologists (ACOG). Management of Abnormal Uterine Bleeding. Practice Bulletin. Washington DC, 2021.
9. Edmonds D.K. Dewhurst's Textbook of Obstetrics and Gynaecology. 10th Edition. Wiley-Blackwell, 2022.
10. Katz V.L., Lentz G.M., Lobo R.A. Comprehensive Gynecology. 8th Edition. Elsevier, 2022.
11. Speroff L., Fritz M.A. Clinical Gynecologic Endocrinology and Infertility. 9th Edition. Wolters Kluwer, 2021.
12. Singh S., Best C., Dunn S. Abnormal Uterine Bleeding in Pre-Menopausal Women. Journal of Obstetrics and Gynaecology Canada. 2020;42(5):635–649.